

L' IGNORANCIA

REVISTA CRÓNICA

ORGA Y XEREMIES DE VARIES SOCIEDATS DE MALLORQUINS.

A Palma, cada número.....	0'05	cèn.ª pta.
A domicili. Es trimestre.....	0'65	»
Un any.....	2'50	»
Per dotzenes.....	0'45	»
Núm.ª atrassats des 2.ª tom...	0'06	»
Id. id. des 1.ª tom...	0'07	»

**SONARÀ CADA DISSAPTE COM HA SONAT FINS ARA
SI TÈ VENT Á SA FLAUTA.**

ADMINISTRACIÓ: CADENA DE CORT, N.º 41.

Fòra Palma. Dins Mallorca.....	3 mesos.....	0'85
	1 any.....	3'25
Dins España.....	3 mesos.....	1'00
	1 any.....	3'50
A Ultramar y s' Estrangè.....	3 mesos.....	1'50
	1 any.....	5'00

LA MORT.

¡Qu' hermós seria, diu tothom, es viure sense tení penes, ni enfados, ni contrarietats, ni rusca, ni malalties, ni sense haverse de morí may; sempre joves, sempre alegres, sempre fòrts y amb tot lo bé del mon! Y qu' axò durás, *usque in eternum*.

¡Vaja una hermosura, dich jò, més forastera! Ara aquell qui 'm senti dirá: Ja es coneix qu' es un ignorant de gruix de rey es qui axí parla; y qui tal cosa diga, replicaré jò, es pròva de que no reflexiona cap mica. Qu' es de cert que no tots es pensaments s' avénen en aquest mon.

Tants de caps, tants de barrets. Els uys no son tots iguals. Un tròba sa felicitat completa y verdadera amb una cosa qu' un altre mira com es catcurucull de sa desgracia més segura.

Tot es comparatiu en aquest mon, per axò es cegos de naixement qu' ignoran lo qu' es sa vista, vinen contents y alegres com els qui hey vèuen. Aquell que may sentís penes, may tendria tampoch alegries; y es pronòstich més segü de plorayes son ses riayes.

Es dia que s' homo tengués assegurada dins la Terra una vida etèrna, una salut que may disminuís, una fortaleza que no s' acabás may, aquest dia tendria envèja à n' es malalts y se desitjaria la mòrt; y per veure de lograla arribaria que seria un ca de bòu desfermat. Desde es moment en que deixás d' afagí hores y dies à sa séua existència, ó sabés que ja no podia torná més véy, perdria s' esperansa des progrès individual y se consideraria es ser més ínfim del Univers.

Deu, desde es comensament, ha ordenades ses còses d' aquest mon de sa manera milló qu' ha sabut amb sa séua infinita sabiduría per lográ es bons fins que se va proposá; y Éll, com à creador d' aquesta complicadíssima máquina del Univers, no hey ha oblidat cap pessa ni circumstancia perque marxás amb sa més perfecta regularitat. Un sòl pèrn, que s' homo li volgués afagí ó llevá, la des-

barataria. Y La Mòrt, qu' à n' ets uys d' ets homos es un des séus defectes garrafals, constituïeix una de ses còses més grans, més belles y més engiñoses d' aquesta creació.

¡Sabeu es nòstro pensament qu' es de petit y es nòstros uys que son de térbols per podè comprendre ses ventatges de la Mòrt y veure tota s' immensitat y hermosura d' aquesta obra prodigiosa!

Si l' Univers ha estat creat per Deu y Deu el disfruta per complet, s' homo creat à imatge y semblansa de Deu ha de podè també disfrutarlo com Éll. S' homo está cridat à disfrutá de ses belleses de l' Univers y les disfrutará de segü qualque dia si procura conservarse com à criatura de Deu, no perdent s' imatge y semblansa que li doná es séu Creador. Però per lograrho, per conseguí aquesta ditxa, per podè volá d' una estrella à un' altre estrella, d' un mon à un altre mon, d' un sòl à un altre sòl, es precis que muyra, es necessari que deix dins es grà de pols anomenat la Terra, sa mica de fanch que ley té aferrat; y axò no s' alcanza més que morint com un just, com un homo qu' ha cumplit sa tasca qu' en éll li daren.

Sabeu que van d' errats de contes es qui per está bé fujan de Deu y no vòlen senti parlá de La Mòrt, ni veure es Cementerí de pròp ni de lluný, ni rès que los recòrd sa séua misèria y flaqueza.

Pròu curta tenim la vista y encara l' hey mos feym més, mirantnos à nòstros mateixos, y decantantla del Cèl qu' es per allà ahont més la podèm entendre.

Desgraciat de s' homo que no s' aïor dins la Terra y no plòr s' ausència de aquells bens que desitja y que no tròba. Desditxat d' aquell que no tenga penas, ni haja begut may es baixos de sa copa de s' amargura, en compensació des pochs gusts y plèrs qu' haja trobats dins la vida.

Contau qu' hey havia un Rey à ne qui Deu en recompensa de ses séues virtuts y des nòbles fets des séus antepassats havia promès que disfrutaria d' una completa felicitat en aquesta vida. Aquest Rey era tan venturós que tot heu tenia.

Una pau octaviana reynava dins es séus estats. Ses nacions veynades el respectavan de lo més. Es séus súbdits l' adoravan com si fós estat es séu Deu, y per ahontsevuya anás li feyan fèstes una derrera s' altre. Dins ca-séua, la Reyna era una dòna que l' idolatrava. Es séus infants tenian salut, era sa séua honra, sa séua esperansa y sa séua alegría. Tot li anava sempre en popa, y may, may, tenia un que sentí, ni un motiu per está trist, ni per queixarsè de sa séua fortuna. Cansat un día de tanta ditxa, esclamá:

—Estich fart d' está content. Voldria que Deu me donás un sentimentet petit per rompre sa monotonía embafadora de tanta felicitat, que ja m' ha arribat à cansá.

Més Deu feya es sort y seguía enviantli alegries una derrera s' altre, sense que cap d' elles li alsás es ventrey.

Cercant passá pena y tení desventures, s' embarcá. La mar se posá com òli y es vent parexia un embatòl de s' estiu. Llavo tenia més motiu que may per está content. Duya en es dit un anell de gran valor que li havia regalat la Reyna y qu' éll estimava en gran manera; y per tení una causa de tristó, el se tregué des dit y el tirá dins la mar. Dues hores després s' assegué à sa taula per diná, y ja disfrutava no més de pensá que la Reyna quant vés que no duya s' anell s' enfadaria y éll participaria d' aquell enfado que tant desitjava, quant li serviren un peix rostit y al obrirló per ferlo tróssos hey trobá dedins s' anell qu' havia tirat à ses ones.

Dinen qu' aquell vespre el sentiren que feya aquesta oració: «Deu meu, vos volguereu recompensá sa méua virtut amb una ditxa completa en aquest mon, més jò m' estimaria més que me donas-seu desditxes, perque tanta felicitat en vida me mata s' esperansa de gosá després de mòrt de sa benaventuransa que tenguí promesa à n' es vòstros sirvents.»

També he sentit contá que n' hi va havé un altre de Rey ben al contrari d' aquest, perque se trobava tan desditxat que no sabia que fé; y consultá es séus duptes amb un gran sabi, dientli:

—Ja heu veys. Som el Rey d'aquesta terra y som s'home qu'hey ha més desgraciat dins ella. Tothom veïx content y alegre al costat meu. Es ministres, es generals, es soldats y es meus súbdits, tots gosan y riuen. Jò totsòl estich trist y me queix de sa méua pòca sort. ¿Còm heu tench de fé per essè felis y viure alegre?

—Jò ley diré, señó Rey, (li va dí es sabí.) Contentarsè amb sos trabays que Deu li envia.

—Homo: no'm basta, perque ja estich aconhortat de tot; y encara pèn y sofreisch.

—Ydò, jò li donaré un remey segú. Fassa cercá una persona que no tenga cap mica de pena may, que sempre estiga d'un humó alegre, igual y complet, y que ningú l'haja may vist plorá; y en haverla trobada se pòs sa camia que durá y totduna estarà content y alegre còm éll.

—Axò (digué el Rey) será bò de fé.

S'en aná y enviá à demaná es seus ministres perque li deixassin sa camia que necessitava, més no n'hi havè cap que 'l pogués servi. Un estava jelós de sa dòna; s'altre tenia ets infants qu'eran uns mals caps; s'altre tenia un que 'l volia matá, s'altre tenia aduladós que no 'l deixavan viure. Enviá à demaná es generals y succehí lo mateix. Feu fé crides perque qualsevòl que se trobás completament dítxós s'hi presentás; y ningú hey comparexia; y mentres tant el Rey se fonia de malincolia. A la fi li acusaren un homo pagès rústich, que ningú l'havia vist plorá may y que sempre cantava y ballava de content qu'estava. El fé agafá y compareixe dins Palacio. Se li presentá un jove de vint y cinch anys, tot espellissat, amb un capòt véy; y el Rey li preguntá:

—¿Es veritat que tús ets tan dítxós?

—Sí, señó. Ben dítxós y venturós, gracies à Deu.

—¿Y may, may, tens penas en es téu cò?

—May. Me diga: ¿y que son penas?

—¿Has plorat may per cap desgracia que t'haja succehida?

—Jò plorá! Ja heu seria beneyt.

—¿Vòl dí qu'estás content de sa téua sort, maldament sias un pòbre?

—Y ben content.

—¿Y no hey estaries més si jò't regalava mil duros?

—No señó. Tant mateix no sabria que ferne d'aquest embarás que'm donaria.

—¿Y còm vius?

—Còm es gorrions. De lo que me dona la Providència, que no falta à ningú may.

—Y es pensá en La Mòrt no't pòsa trist?

—Cap mica. Jò no tench rès que pèdre en morir-mè. Dítxosa hora en que puga veure sa cara de Deu.

—¿Y si t' demanás un favó que 'l me faries?

—Amb molt de gust, mentres estiga en sa méua má.

—Ydò, me deixarás sa camia que dús per jò posarlèm y jò t'en donaré un' altre milló que sa téua.

—¡Ay, señó Rey! Que'm sap de greu es no poderlo servi; perque jò no'n duch de camia; y lo pitjó de tot es que no n'he duyta may.

Diuen qu'aquest Rey, tan contrari à s'altre, desd'aquell día oferia à Deu tots ets seus trabays amb s'esperansa d'arribá à la mòrt per gosá de la dítxa etèrna.

Ja heu veys, estimats lectors, tots ets extrems se tòcan; y tant se pèrd per massa còm per massa poch. Si tothom duya à fira es seus trabays per baratá amb uns altres, tothom s'en tornaria amb sos seus; perque mos pensám que ningú está pitjó que nòltros, y per hont-sevuya mos girèm, no hey podèm está de goteres.

Contentemmos amb sa nòstra sort y esperem La Mòrt amb alegria per sortí de penas. La Mòrt no es tan faresta còm la mos pintan. Cada vespre mos morim, y mos morim amb gust, perque s'adormirsè es una viva imatge de La Mòrt. Aquell homo que s'en va al llit després d'havè fet feyna y goñat es seu jornal y cumplit ses séues obligacions, se dòrm tranquil y fá un sòl sò; però aquell qu'ha menjat massa, ó ha anat de balls, ó ha comès un mal fèt, no se pòt adormí; y si aferra es sò, té pesadilles y sòmits farests, y no descansa.

La vida y la mòrt son lo mateix que lo que li passa à qualsevòl cada día en petita escala. Aquell que tota la vida trabaya, se contenta amb poch, accepta gustós totes ses desventures que Deu li envia, que no son més que vents y tronades qu'han d'espargí es níguls y miasmes pestilents de s'atmósfera corrompuda des nòstro còr, aquell que quant arriba s'horabaixa de la vida está satisfet d'havè goñat es jornal y d'havè sabut resistí s'intempèrie de ses passions, se dòrm descansat y per éll La Mòrt no es més qu'es desembarch de s'ànima à sa terra allà abont el duya sa llanxeta des seu còs que deixa abandonada à s'arena perque ja no l'ha mesté per rès. ¡Pòbre d'aquell que quant encara es dins sa barca deixa es timó en banda, amolla es rems y s'escota, y aficat à un recó de bordo heu y s'emborratxa; sense mirá sa terra allà hont va, ni tení esment à sa faròla que l'ha de mená à pòrt.

Avesemmós à mirá La Mòrt còm s'arribada à n'es pòrt qu'anám, y per quant sia s'hora de prendre entrada, tenguemhó tot apareyat, per no pegá sèca à cap ròca, ni fé averia, y podè doná fondo amb tota seguredat y confiansa.

De segú que'n saltá en tèrra, tantes serán ses belleses que veurèm, ses còses bones que mos cridarán s'atenció, que no pensarèm pús amb sa barca, ni amb sos temporals qu'haurèm passats, ni amb ses serenes d'aquelles nits borrascoses que mos feyan dúptá per un moment de s'arribada à tèrra.

Procurem sèbre viure y estodiem lo necessari per sèbre morí; y tant per una còsa còm per s'altre confièm en la Providència de Deu que no abandona may à cap de ses séues criatures, y coneix es mèdis per ferlos passá amb alegria totes ses hores de sa séua existència tant temporal còm etèrna.

PEP D' AUBEÑA.

EL DIA D' ELS MORTS.

P'es camí de ses Campanes
Se passetja avuy la gent;
Que de Tots Sants n'es la festa,
Y es festa d'els Mòrts també.

P'es camí de ses Campanes
Passa mudada y riguent.
S'en va cap al Cementèri,
Còm es costum de fa temps.

Per ella, s'aná à Son Trillo,
O à una festa de carré,
O à l'Iglesia, o à n'es Teatro,
Es tot ú, tot lo mateix.

Se tracta de passá el rato
Amb sensacions diferents,
Y de veure ses atlòtes
Amb bons vestits y capells.

Des camí per sa vorera
Jò segueisch els passos seus.
Més no visch. Tench es còr nègre
Còm sa fruyta d'els batzers.

Ses plantes pèrden ses fuyes
Que los ròba un còp de vent,
Per ferne en tèrra solada
Y aufegá s'herba qu'hey neix.

Allá lluny una campana
Tòca trèts d'un sò funest;
Veniu, diu; veniu à veure
Ets òssos d'antichs parents.

Ets abres ja no fan fruyta,
Sòls ne fa encara es ciprés
Qu'entre es tronchs d'ets altres arbres
Mòstra es fosch coló que té.

P'es camí de ses Campanes
Alegre passa la gent;
Y devall vellut y seda
Aufega sos sentiments.

Es sòl sa claró ja amaga
Derrera es puigs de Ponent.
Es seu ròtlo ja no brilla;
Coló de carn mòrta té.

Sa lluna à Llevant s'axéra
Entre níguls; si son ells
Els vèls qu'anit l'enllesteixan,
Ben nègres son y farests.

Tot avuy La Mòrt respira,
D'agonia sent jamechs;
Giscos d'òlibes me cridan,
Entre mates siula es vent.

Ses hòyes de mòrt s'afèrran
A ses peñes y ravells,
Sa Naturalesa plòra
Mentres s'hòmo va riguent.

Es sòl plòra aquella estrella
Qu'un día del Cèl caygué;
Plòran els camps perqu'anoran
Del mes de Maix es ramells:
Ets arbres plòran per fuyes;
Tan sèls riuen es ciprés,

Quant perfums à Deu envían
Demunt ses ales des vents.

P'es camí de ses Campanes
Riguent passetja la gent,
Entre es fanals d'un entèrro,
Entre mòrts y entre fossés.

Jò també cap baix fas vía
Cap al Cementèri amb ells,
Que tots tenim devall tèrra
Pares, y fiys, y parents.

¡Ay! ¡Quants d'els qu'avuy hey van
No hey anirán l'any qui vé!
¡Quants y quants d'els qu'avuy riuen
No tendrán boca, ni dents!

¡Quants n'hi ha qu'encara confían
Passetjarshí en essé véys
Y els hi durán tal vegada
En cotxo demá mateix.

Es camí es dret còm s'espassa
De la justícia de Deu,
Y p'es séu costat redòla
Un enfurehit torrent.

Passan mòrts, y ell los recòrda
Ses passions d'un altre temps,
Que des camí de sa vida
Minaren es fonaments.

Més amunt tristes s'axécan
Ses parets d'un convent véy,
Qu'amb un nòm dols mos despèrtan
S'amor d'un Deu verdadé.

Es torrent está à l'esquèrra,
A la dreta está es Convent,
Y més allà sa barrera
Del Cementèri funest.

Barrera que quant se tanca
Ja no's torna obrí may més.
Fita nègre que separa
L'Eternidat y el Temps.

II.

Per ella passa avuy sempre apiñada
La gent que de Ciutat vé à veure els mòrts;
Y s'espargeix, totduna de passada,
Per lletgí à cada llòsa qu'hey ha alsada,
Els nòms y setxes d'oblidats recòrts.

Y tresca atropellada, y mira, y corra
Els estrets caminals de sepultures,
Y admira cent fullalges y figures
De riques tombes, plènes d'escriptures,
Qu'amb mans y dits de ferro, el Temps esborra.

Que mir y alab cent monuments de glòria
Qu'axéca més l'ufana que l'amor.
Padrons mal colocats de vanaglòria,
Qu'ajudan à distrèure la memòria
D'aquell mòrt qu'eus demana una oració.

Que contempl sa riquesa del qui medra,
Al temps que jò d'aquell qui'm volgué bé
Sa tomba arreconada gordaré,
Amb llàgrimes regant sa séua pedra
Devòra ets òssos séus reposaré.

Y aquella retxa, que sa pols amaga,
De lletres qu'escrigué sa méua má;
D'una amistat antiga pòbre paga,
Netetjará es méu plant que tant s'alhaga,
Y altre vegada al mon la mostrará.

¡Oh! qu'es de dols per aquell còr que plòra
Veure'se pròp del séu més dols conhòrt!
¡Que passa de rebent sa ditzosa hòra
Per un qui estima, de tení devòra
Un dia en l'any aquell amich qu'es mòrt.

Més ¡ay! ¡Quina remor sent devall tèrra?
Pareix que parla un mòrt en llòch estret.
Es sa vèu de qui estim. Mon còr no l'èrra
Sa vèu des méu amich qu'entra y s'afèrra
Dins s'oreya que tòca es marbre fret.

Jò sent sa séua vèu que sòna clara
Y em conta de La Mòrt es funest pás.

Avuy per una ditxa gran y rara
Son Señor li permet qu'una hòra encara
Torn viure, per contá son trist trespás.

Plena, me diu, estava d'amargura
Ma vida; miserable era ma sòrt.
Y en que jò coneguent ma desventura
Esperás de ma fè tota ventura,
Faresta vèya s'hòra de La Mòrt.

Sa claró de sa llum que s'enfosquia,
Ses llàgrimes que cayen demunt mí,
Els jamechs d'els qui vèyen m'agonia,
Es veure qu'espírava y que'm moria;
Trist era es derré pás des méu camí.

Y aquell moment de dupte y d'esperansa
Amb un etèrn torment ó benestá,
De terror y d'esglay, de desconfiansa,
D'amareh remordiment y de mudansa,
Arribá prest, y còm un llamp passá.

S'animeta se vé desamparada
Còm una nau que'n el mar gran se pèrd.
D'nys esglayats tenia sa mirada
Sa ròba des vestit tota esquinçada
Y al mitx d'una nit fosca y d'un desèrt.

Sospèsa dins s'embat que no's movia
Volgué volá y sens'ales se trobá.
S'ayre pesat, plom fús li parexia.
Volgué cridá y son pit vèu no tenia
Ni moviment tan sòls per respirá.

Coneguent qu'era crítica aquella hòra
A Deu lo pensament va dirigí.
Sos ulls alsá en el Cèl y allà devòra
Volant, còm si vengués de molt enfora,
Un angel d'ales blanques descubrí.

Sa cara era perfeta y tan hermosa
Còm sa qu'un jove cerca y no veu may
Quant atravessa aquella edat ditzosa
En que s'ánima vola misteriosa
Del pur Amor dins l'encantat espay.

Una sòla mirada, benehida,
Que vista una vegada may s'oblida,
De sos ulls ses pipelles axecá,
Y brillaren tan plens d'amor y vida
Que fonch la fosca nit, el sòl més elá.

Quant arribava l'àngel, amb vèu clara
Y dolsa à la méua ánima digué:
«Jesús ha judicat y pesat ara
»Devant el tribunal de Deu lo Pare
»Ses òbres que'n la Tèrra vares fé.

«Ha vist que casi sempre sa malici
»Mogué el téu còr y dirigí el téu brás;
»Y en castich del pecat y del lleix vici,
»Escoltant altes vèus de sa justici,
»Anava à ferte esclau de Satanás.

«Més jò li he fèt presents les malalties
»Amb que'n el Mon purgares ton pecat,
»D'els téus derrers moments les agonies,
»Y aquelles oracions que molts de dies
»Resares dins son temple ajonoyat.

«Li he fèt sentí ses vèus de ses campanes
»Qu'ara mateix tocant están per tú,
»Y que p'el Cèl no son músiques vanes.
»Li he duyt s'encens de pràctiques cristianes,
»Que sempre d'Éll alcansan cent per ú.

«Li he fèt memòria de la mòrt penosa
»Que va sofrí per tú clavat en creu,
»De s'amor de sa Mare Dolorosa,
»Y mèrits de sa séua sanch preciosa,
»Que pòt més à sos ulls que'l mon no creu.

«Y Éll, qu'al temps qu'es Pare de Justici,
»Heu es també d'Amor y de Bondat,
»Usant Misericòrdia en son judici,
»Ha resòlt bondadós, ¡santa delici!
»Que més pesava el Bé que'l Mal obrat.

«Estás salvada ja. Canta victòria.
»Junta ses téues amb ses méues mans.
»Ja tens lograt el Cèl. Téua es la Glòria.
»D'un plèr tan saborós no'n tens memòria.
»Donem-mòs sa besada de germans.

N'or NET.

XEREMIADES.

Ja que se tracta d'arreglá es corrèus
de varies viles que no están pròp de sa
via fèrrea, qu'arreglin també es de Fe-
lanitx que pensant ferli un bé li han fèt
un mal, amb so durley p'es carril de
Manacò.

Abans es séu corrèu ley duya sa di-
ligència de Ciutat qu'hey sòl arribá à
les sèt ó les sèt y mitja.

Ara ley du sa diligència de Manacò
qu'hey sòl arribá devés les vuyt, per-
qu'encara que fins à Manacò vaja en
carril, llavó tota sa vía qu'ha avansada.
sa maleta, la pèrd; perqu'encara se tor-
ba més de dues hores y mitja à arri-
barhí.

No es estrañy, sa primera vía té 50
kilómetros y sa segona en té 77.

* *

Segons deyan ses persones que passa-
van per entèses y coneixedores, es fèr-
ro-carril amb una setmana havia de bai-
xá à Ciutat totes ses cohites de Mallor-
ca; y ara tenim que no bastan vagons ni
trens extraordinaris per podè doná abas-
to à n'es moviment de mercancies que
s'es desxondit.

¿Y qu'hem dirèm des passatgès que
moltes vegades se vèuen obligats à aná
en segona per no haverhí lloch dins es
cotxos de primera?

Tampoch se creya s'empresa lo que
passa, qu'es día de s'inauguració, p'es
passatgès no tenia disponibles més que
deu cotxos, y no es pensava veurerlos
may plens.

Si amb aquesta no pujan ses accions
no sé qu'esperan.

* *

Una de ses còses que s'Ajuntament
de Ciutat hauria d'estodiá seria es tran-
sít d'es carros p'es carrés estrets de
Palma, perqu'amb aquest trobarsè dos
carretés en direccions oposades, y no
haverhí aceres ni pilons per defensarsè,
es quí van à peu, d'un còp de cuba, es
perillós que s'hora ménos pensada se
repeteixcan desgracies parescudes à s'es
qu'hey ha hagudes abans.

Creym nòltros que sa resolució de
aquest problema es més fácil de lo que
se pujan figurá.

EPITAFIS.

—Aquí jau Don Pere Beya.
—En vida lo mateix feya.

—Don Tòni amb so séu fiòl
Sempre dugué plet y guerra,
Per guañarlí un tràs de tèrra.
—Ara 'n té més que'n no'n vòl.

N' Eynès fent males florerer
Tota sa vida passà,
Y ara mòrta aquí les fà
Que pareixen vertaderes.

N' Ansèlm còm un bòn soldat
May un quart volgué esperà
Y ara aquí per fòrsa està
Esperant l' eternidat.

Aquí jau un ignorant
Que morí penant penant.

A n' ets séus amichs sa pell,
Si poria, los llevava
En Jòrdi quant los tractava,
Y ara ley llevan à ell.

De reumàtich molt pesat
Se queixava En Salvadó;
Y ara està dins s' homitat
Y no sent genš de doló.

P.

COVERBOS.

Una vegada dos amichs, per fé de valents, tractaren d'anà à fé una vega en es Cementèri, à la una d'en sa nit. Quant ja hey eran varen reparà que s'havían olvidat es ví y un vá dí à s'altre:

—Veslo dú de sa tavèrna de Can Vèta méntres jò ensataré ses metles.

—Y ara no estarà ubèrta, (contestà s'altre.)

—*Hombre*: tòca fins que t' obrirán.

—Ja heu veurem si m'en vendrán. Jò m'en hi vaitx y veuré de ferlos axecá.

Partí y al entretant es qui quedava amb una pedra enselava ses metles que havia duytes.

S'enterradó sentí aquell renòu y pensantsè qu'era un mòrt que cridava, tot assustat corregué à cas capellà à contarli es fèt. Es capellà qu'estava rendit de reumàtich el reñá perque no hey havia anat, y el pòbre enterradó li va dí qu'havia tengut pò de que no'l s'en dugués dins sa fòssa.

—No sies covard, veshí totduna, (li digué es capellà.)

—Si vostè m'hi acompanyás hey aniria.

—¿Còm puch acompanyarhi si estich baldat? Si jò estigués bò no t'hi enviaria. Jò mateix hey aniria totduna.

—¿Vòl que ley duga à bè? (digué s'enterradó.)

—No hey tench rès que dí, (contestà es capellà.)

Y s'altre el se carregà à n'es còll y ja es partit.

—¿Sent? (li deya quant s'hi àrrambavan.) ¿Sent aquest renòu que pareix que pègan à una llòsa amb una pedra?

—Sí, fé via.

Es qui ensatava metles vejent que

s'arrambava qualcú y pensantsè qu'era es séu amich, fent referènci à n'es ví demaná totduna fòrt:

—¿Que'l dú?

S'enterradó pensà que li demanava si li duya es capellà, y totduna tirantlo à terra pròp d'èll, li digué:

—Sí; vallo-t' aquí, però à mí no m'haurás.

Y fogí de quatres.

Quant sentia es lamentos des pòbre capellà que no's podia mòure d'en terra cregué qu'es mòrts el s'en duyan amb ells y més depressa corria. Valga que aquell homo y es séu amich hey acodiren y el tornaren dins es séu llit.

*
* *

Un altre vegada succehí que varios camarades posaren messions una nit molt faresta qu'un d'ells no era capás d'aficà un clau à sa pòrta des Camp-Roig.

Que sí; que no; sortiren tots amb un clau y un martell, y allà s'en anaren. Quant varen essè en es cantó des carré de la Pietat, aquell que feya de valent s'adelantà tot sòl y carregat de pò agafà es clau y amb quatre martellades el tengué aficat à sa pòrta. Se girà depressa per tornarsen à n'es companeros y sentí que li estiravan sa capa. La deixà depressa y fogí.

Quant va essè entre ells, digué tremolant:

—Jò l'he aficat, però m'han prèss sa capa.

Ets altres esperaren que claretjás y treguentsè ets uys de mirà cap al portal, véren un bullo nègre qu'amb una mà blanca los feya señes de qu'hey anassen. Ells se gordaren d'obehí; y quant va essè més clà tots esclafiren perqu'es bullo nègre no va essè més que sa capa mateixa d'es companero qu'amb so trastorn l'havía aficada à sa pòrta amb so clau, y sa mà que los cridava fonch un imatge mitx desferrat de sa paret qu'es vent feya mòure amunt y avall.

*
* *

Un vespre una divisió de tròpes posà un soldat de guardia à un Cementèri perque s'inimich no s'hi fés fòrt; y à devés les onze reparà aquella centinèlla qu'hey havia un llum qu'anava d'una part à s'altre de ses tombes. Creguent qu'era un homo, li donà es ¿*Quien vive?* y còm no contestà li pegà tir. Llavò si que corria depressa es llumet aquell. Es soldat cregué que no'l havia ferit y li tornà tirá. Compagueren ets altres soldats y també tiraren, y còm més tiravan més depressa corria es llumet d'un cap à s'altre fins que cansats, se fèren pò y heu donaren à ses cames.

¿Y qu'era? Qu'aquell llum era un fòch follet des que sòlen sortí de ses tombes encenentsè totduna que tòcan s'ayre.

*
* *

PORROS-FUYES.

SOLUCIONS Á LO DES NÚMERO PASSAT.

GEROGLIFICH.—*Ses cases des solo no més son de tres cartes.*

SEMBLANSES.—1. *En que fan punts.*
2. *En que du correija.*
3. *En que fan renòu.*
4. *En que n'hi ha de sabatès.*

TRIÀNGUL.....—*Vidal-Vida-Vid-Vi-V.*

PREGUNTES.....—1. *Amb ses oreyes.*
2. *Ses flgues de sa señoira.*
3. *Es rem y sa fga de mòro.*

CAVILACIÓ.....—*Salom.*

FUGA.....—*Quantes n'hi ha que fan festa per les Vèrges y no'u son.*

ENDEVINAYA.....—*«L' Ignorancia.»*

GEROGLIFICH.

Là Mòrt

IV ò L tn I Q P
X.

SEMBLANSES.

1. En que s'assembla una calavera à una patata?
2. ¿Y un mòrt à una Mare de Deu?
3. ¿Y un Cementèri à una xocolateria?
4. ¿Y un mòrt à un comerciant?

UN DEVOT D'ELS MORTS.

TRIANGUL DE PARAULES.

.
.
.
.
.

Ompli aquests pichs amb lletres que llegides diagonalment y de través, digan: sa 1.ª retxa, lo que som jò; sa 2.ª, lo qu'es sa mèua dona; sa 3.ª, lo qu'es es mèu ninet; sa 4.ª, lo que fa es dia quant vé al vespre; sa 5.ª, repetida es una còsa que fa riure, y sa 6.ª, una lletra.

ECSEMÉ.

CAVILACIÓ.

†
S

(A. E. R. I. P.)

Compòndre amb aquestes lletres un llinatge mallorquí.

UN CONEGUT DES MORT.

FUGA DE CONSONANTS.

. . 0.2 .6 .2 .0. .0.2 .6. .0..0.

UN JAY.

ENDEVINAYA.

Monpare 'm trèu de ca-séua
Qui m'empra no'm coneix may,
Molt prest deix es fadrinatge,
Y ningú amb mí es vòl casá.

UN ENDOLAT.

(*Ses solucions dissapte qui vé si som vius.*)

ERRADA.

Es número de «L' IGNORANCIA» que sortí dissapte passat, havia d'essè es 176 y per equivocació posarem es 177 qu'es aquest d'avuy.

28 OCTUBRE DE 1882

Estampa d'En Pere J. Gelabert.